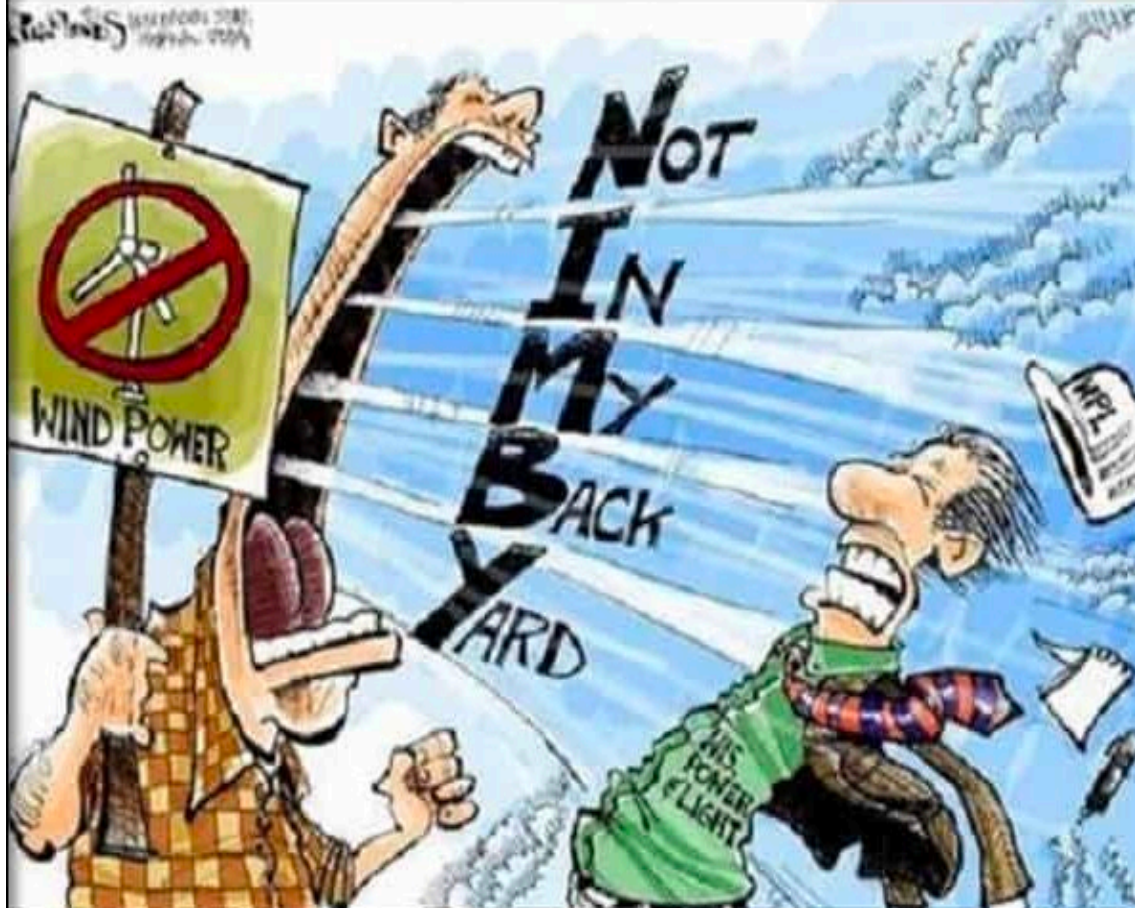

Participatie in de energietransitie: wind op land

Dr. Sanne Akerboom

Van NIMBY naar BANANA

Build Absolutely Nothing Anywhere
Near Anything

Participatie in besluitvorming

Concentratiebeleid wind op land
6.000 MW per 2020

Nationaal Coördinator Terrorisme
'Extremisme bij verzet tegen wind
toe'

In april ontsierden vlaggetjes met hakenkruizen de N33 bij Zuidbroek
(Noord)

Nationaal Coördinator Terrorisbestrijding en Veiligheid Dick S
extremisme bij het verzet tegen de bouw van windmolens in Grc
in zijn halfjaarlijkse Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN).

enpark
niën

Verschil is er wel. In de
heftig. Wat is er aan de hand?

beslaan.
Waar blijkt de waanzin uit? Er prijken posters met hakenkruizen op de bushokjes, er worden dreigbrieven rondgestuurd, bezittingen van boeren vernield. In de media zingt het 'windmolenterrorisme' rond. In de dorpen is de sfeer totaal verziekt.

6.000 MW wind op land en participatie

Wanneer	Besluit	Participatie
2001	Eerste wind target 1.500 MW op land	Nee
2007	3.000 MW in 2011 + 20% RES in 2020	Nee
2008	Nationaal Plan for Windenergie: 6.000 MW op land in 2020	Nee
2010	Position paper bevestiging van 6.000 target	Nee
2012	Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte aanwijzing wind zoekgebieden	Ja, zienswijzen op concept
2013	Energie Akkoord: bevestiging 6.000 MW op land	Nee
2014	Uitwerking in Structuurvisie Wind op Land + bevestiging wind zoekgebieden	Ja, zienswijzen op concept
Na 2014	Provinciale inpassingsplannen, M.E.R., vergunningen	Ja, zienswijzen op concept

Openbare consultatie als belangrijkste instrument

Reageren op conceptbesluit

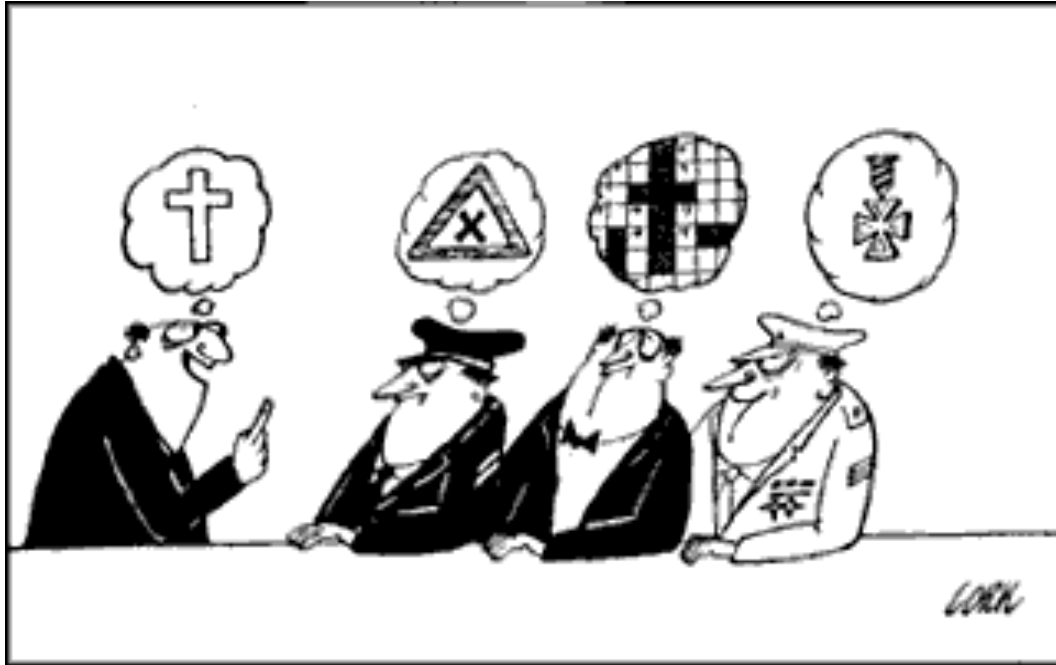
Conceptbesluit bevat: nut en noodzaak, alternatievenonderzoek, MER, onderbouwing van gemaakte keuzes, onderbouwing van juridische ruimte

Conceptbesluit is zorgvuldig voorbereid

Wat doen mensen:

- Biodiversiteit
- Geluid en slagschaduw
- Veiligheid

MAW: alles wat niet meer nuttig is

Rijk

- Legt ambitie 6.000 MW vast
- Hoort provincies over verdeling
- Legt zoeklocaties vast

- **Zienwijzen deze fase**
- Geen wind op land
- Niet zoveel
- Niet hier

- **Reactie rijk**
- Zoeklocaties hebben geen ruimtelijke impact – daar gaan we het nu niet over hebben

Provincies

- Voelt dat Rijk 6.000 MW oplegt
- Krijgt de verplichting om windparken uit te werken

- **Zienwijzen deze fase**
- Geen wind op land
- Niet zoveel
- Niet hier

- **Reactie provincies**
- de zoeklocaties zijn door het Rijk vastgesteld en daar kunnen wij niets aan doen – daar gaan we het nu niet over hebben

Raad van State

- Moet beslissen over processen
- Burgers: wij zijn niet gehoord

- **Oordeel Raad van State**
- Zienwijzen indienen op een conceptbesluit voldoet aan de norm van 'vroegtijdig' immers liggen de besluiten nog niet vast

**Mensen kunnen
niet meepraten
over**

**Kastje naar de
muur**

Doelstelling klimaatbeleid

Wind, op land, 6.000 MW,
grootschalig

Locaties

Redelijke bezwaren en
alternatief worden niet
gehoord

“Wij zijn niet
verantwoordelijk”

Overheid hoeft zienswijzen
niet te verwerken

Het is mensen onduidelijk in
de keten waarop ze mogen
reageren

*Waar toe dienen mensen
zienswijzen in?*

*Waar toe dient de
inspraak?*

Participatie als oplossing?

Participatie: theoretisch, normatief perspectief

Democratie	Rechtsstaat	Behoorlijk bestuur
Representatieve democratie	Bescherming tegen de overheid	Zelfs als de overheid de regels volgt – verwacht je soms wat meer van de overheid
Volksvertegenwoordigers behartigen belangen burgers	Tegengaan van willekeurige overheid	Behoorlijk gedrag en principes
Maar soms willen mensen directe invloed hebben op beslissingen: directe of deliberatieve democratie	Mensen moeten gehoord worden over beslissingen die hen treffen	Bijv. Vergewissen dat de overheid alle betrokken belangen kent (hoor en wederhoor)

Sociale doelen van participatie

- Het inlichten van het publiek
- Het verbeteren van de kwaliteit van besluitvorming
- Het inbrengen van maatschappelijke waarden/normen in besluitvorming
- Voorkomen of reduceren van conflicten
- Vertrouwen in de overheid

**GIJ ZULT
PARTICIPEREN!**

Voorkomen of reduceren van conflicten

Omdat mensen met elkaar in contact komen en over en weer de doelen en perspectieven van anderen leren kennen door

Communicatie

En het bevorderen van onderlinge relaties

Deliberatief ideaal

Voorkomen of reduceren van conflicten II

In essentie is dit een deliberatief ideaal;

Als tegengestelde meningen begrepen moeten worden,
dan zal er een gesprek tot stand moeten komen.

Onderzoek heeft uitgewezen dat een goed proces kan
leiden tot acceptatie van uitkomsten, ook als die niet (of
minder) gewenst zijn

Deliberatief ideaal

Een manier van discussiëren waarbij participanten in deelnemen in een debat over welke acties het publieke of gemeenschappelijke belang kunnen dienen

- Verzamelen van meningen
- Bepalen wat het publieke belang eigenlijk is

Vergt een communicatie die zorgvuldig en serieus afwegingen maakt tussen redenen voor en tegen een voorstel en waarbij participanten bereid zijn hun oordeel, voorkeuren en opvattingen te veranderen

Creëren en ontdekken van nieuwe gedeelde waarden

Deliberatief ideaal – hoe?

Conversatie, gesprekken en debatten staan centraal in het deliberatieve ideaal

- Gelijkwaardige manier van participatie en mogelijkheden om in te brengen in debatten
- Oprechte deelname
- Zonder enige mate van dwang

Twee belangrijke criteria om het deliberatieve ideaal te bevorderen

Eerlijkheid en competentie

Eerlijkheid

Mogelijkheid tot

- Deelname
- Het initiëren van onderwerpen
- Bijdragen aan discussie
- Participeren in de finale besluitvorming

Wat

Dialogo gefocust op het publieke belang, inclusief reflectie op onderliggende waarden

Hoe

Face-to-face gedurende een bepaalde periode, divers pallet aan participanten, gelijkwaardigheid tussen participanten, mate van invloed van tevoren bepaald

Competentie

Vermogen om het beste besluit – onder huidige kennis – te bereiken

Toegang tot informatie

1. De wijze waarop informatie is/wordt verzameld
2. De wijze waarop informatie wordt gedeeld

Het dorp Reduzum is dol op zijn molen

Windenergie omstreden? In Reduzum niet. De eigen molen levert duurzame energie en gaat bevolkingskrimp tegen.

✍ Karin de Mik 🕒 24 oktober 2014 ⌚ Leestijd 2 minuten

Welcome in my backyard

De keten van besluitvorming

Regionale energie strategie
Participatie

Omgevingsvisie/projectbesluit
Participatie

Vergunning
Participatie

**Wanneer moet
participatie
dan
plaatsvinden?**

De informatie in deze presentatie is met zorg samengesteld,
maar er kunnen geen rechten ontleend worden aan de inhoud.